สรุปสถานการณ์ทางการค้าที่สำคัญ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๘)

สหภาพยุโรป (The European Union)

๑. นโยบาย/แผน/มาตรการทางเศรษฐกิจการค้าที่สำคัญ

การเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุนสินค้าอุปกรณ์เข้าถึงในแนวดิ่งแบบเคลื่อนที่ (MAE) ที่นำเข้าจากประเทศจีน

- เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๘ สหภาพยุโรปประกาศเรียกเก็บอากรตอบโต้การอุดหนุน (CVD) ต่อสินค้า MAE ที่นำเข้าจากประเทศจีน โดยกำหนดอัตราร้อยละ ๒๐.๖ ถึง ๖๖.๗
- ผลการไต่สวนของสหภาพยุโรป พบว่า รัฐบาลจีนให้การอุดหนุนผู้ผลิตสินค้า MAE อย่างไม่เป็นธรรม อาทิ การให้สิทธิการใช้ที่ดินในราคาต่ำกว่ามูลค่าตลาด การให้สินเชื่อในอัตราพิเศษ และการลดหย่อนภาษี ส่งผลให้ผู้ประกอบการในสหภาพยุโรปไม่สามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรม
- มาตรการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อไทย โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ผลิตประเทศอื่นอาจใช้ไทยเป็นช่องทางในการเปลี่ยนแปลงแหล่งกำเนิดสินค้า ก่อนส่งออกต่อไปยังสหภาพยุโรป หากเกิดกรณีดังกล่าว อาจทำให้สินค้าไทยถูกตรวจสอบจากหน่วยงานของสหภาพยุโรปมากยิ่งขึ้น และส่งผลต่อความเชื่อมั่นในระยะยาว

การเปิดรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเตรียมมาตรการตอบโต้กรณีการใช้ Reciprocal Tariffs ของสหรัฐฯ

- เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ คณะกรรมาธิการยุโรปเริ่มกระบวนการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเตรียมมาตรการตอบโต้กรณีการใช้ Reciprocal Tariffs ของสหรัฐฯ
- รายการสินค้าที่เปิดรับฟังความเห็น ประกอบด้วย (๑) สินค้าที่อาจอยู่ในข่ายมาตรการตอบโต้สหรัฐฯ ครอบคลุมสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม พิกัดศุลกากร ๐๑ - ๙๗ (๒) สินค้าที่อาจห้ามส่งออกไปยังสหรัฐฯ ประกอบด้วย ๕ รายการ ได้แก่ เศษเหล็กและเศษเหล็กกล้า เศษอะลูมิเนียม โทลูอิดีน และอนุพันธ์ สารผสมกลิ่นหอมและเอนไซม์
- กระบวนการดังกล่าว เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของสหรัฐฯ ให้ความเห็นภายในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๘ ก่อนสรุปผลเพื่อเสนอประเทศสมาชิกพิจารณา ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากประเทศสมาชิก อย่างน้อย ๑๕ ประเทศจาก ๒๗ ประเทศ ก่อนประกาศให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการต่อไป

ความคืบหน้าการบังคับใช้มาตรการปรับคาร์บอนข้ามพรมแดน (CBAM) ของสหภาพยุโรป

- เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ รัฐสภายุโรปเห็นชอบร่างแก้ไขข้อกำหนด CBAM เพื่อปรับปรุงเงื่อนไขการบังคับใช้ให้สะดวกมากยิ่งขึ้น ภายใต้ข้อเสนอ Sustainability Omnibus Package
- ร่างแก้ไขข้อกำหนดดังกล่าว จะยกเว้นผู้นำเข้าขนาดเล็ก SME และบุคคลทั่วไปที่นำเข้าสินค้า CBAM ในปริมาณน้อย (น้อยกว่า ๕๐ ตัน/ปี หรือ ๘๐ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า) โดยผู้นำเข้าไม่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีใด ๆ ของ CBAM รวมถึงลดความซับซ้อนของกระบวนการ เช่น ปรับปรุงขั้นตอนการขออนุญาตขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าสินค้า CBAM การคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และปรับปรุงเงื่อนไขด้านการรายงานให้เป็นมาตรฐานที่เข้าใจง่ายขึ้น
- รัฐสภาจะหารือกับคณะกรรมาธิการยุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป เพื่อร่วมกันรับรองร่างแก้ไขข้อกำหนด CBAM ก่อนประกาศในรัฐกิจจานุเบกษา ให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการต่อไป

สหภาพยุโรปจัดให้ไทยอยู่ในกลุ่มประเทศความเสี่ยงต่ำ ภายใต้การบังคับใช้ข้อกำหนด EUDR

- เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ สหภาพยุโรปประกาศจัดกลุ่มประเทศตามระดับความเสี่ยงภายใต้การบังคับใช้ข้อกำหนดว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า (EUDR) โดยประเทศไทยได้รับการจัดอยู่ในกลุ่ม “ความเสี่ยงต่ำ” (Low-risk country)
- ข้อกำหนด EUDR มีระบบการจัดกลุ่มประเทศ benchmarking system แบ่งเป็นระดับ ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มความเสี่ยงต่ำ กลุ่มความเสี่ยงปานกลาง และกลุ่มความเสี่ยงสูง เพื่อกำหนดระดับภาระหน้าที่สำหรับผู้ประกอบการและหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศสมาชิกฯ
- การที่ไทยได้รับการจัดกลุ่มในระดับ “ความเสี่ยงต่ำ” จะช่วยลดขั้นตอนในการยื่นข้อมูล เอกสาร หรือการตรวจสอบย้อนกลับสำหรับผู้ส่งออกเมื่อเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรป รวมถึงสหภาพยุโรปจะตรวจสอบกลุ่มความเสี่ยงต่ำในอัตราที่น้อยกว่ากว่ากลุ่มความเสี่ยงอื่น

๒. สถานการณ์เศรษฐกิจการค้า

ความตกลงทางการค้ากับสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ (EU - UAE trade negotiation)

- เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๘ ประธานกรรมาธิการยุโรป และประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ได้ตกลงเริ่มเปิดการเจรจาความตกลงทางการค้าระหว่าง EU กับ UAE ควบคู่กับการเจรจาความตกลงความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)
- ความตกลงดังกล่าว มุ่งเน้นเรื่องการเปิดเสรีทางการค้าสินค้า บริการและการลงทุน รวมถึงกระชับความร่วมมือในภาคส่วนสำคัญ เช่น พลังงานหมุนเวียน ไฮโดรเจนสีเขียว และวัตถุดิบที่สำคัญ
- การตัดสินใจเริ่มเปิดการเจรจาครั้งนี้ สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นและการเสริมสร้างความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นระหว่างสหภาพฯ กับสมาชิกของคณะมนตรีความร่วมมือของอ่าวอาหรับ (Gulf Cooperation Council : GCC)

ความตกลงทางการค้าระหว่างสหภาพยุโรป - สหราชอาณาจักร

- เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ สหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร จัดประชุมระดับผู้นำ (EU-UK Summit) ครั้งที่ ๑ ณ กรุงลอนดอน โดยได้ข้อสรุปเป็นความร่วมมือทางด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership)
- ความตกลงดังกล่าว ครอบคลุมทั้งด้านความมั่นคงและการทหาร ความปลอดภัยทางทะเล การจัดการภัยพิบัติ ความมั่นคงด้านสุขภาพและโรคระบาด การแลกเปลี่ยนเยาวชน การสนับสนุนโครงการร่วมกัน ความร่วมมือด้านพลังงาน เทคโนโลยี มาตรฐานความปลอดภัยอาหารและชีวภาพ การเชื่อมโยงระบบซื้อ-ขายคาร์บอน (ETS) การบังคับใช้กฎหมาย และการต่อต้านการค้ามนุษย์
- ทั้งสองฝ่ายได้เน้นย้ำถึงหลักการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สนับสนุนการค้าเสรีที่ยั่งยืน เป็นธรรม และเปิดกว้าง เพื่อรักษาความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทาน